

# SLOVENSKI NAROD

URDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, PUCCINIEVA ULICA 6 — TELEFON: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26 — Izha ja vsak dan opoldine — Mesečna naročnina 11.— lir.

IZKLJUCNO ZASTUPSTVO za oglaševanje v Kraljevini Italije in mozemstvu ima  
UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANORačuni pri poštnem čekovnem zavodu:  
Ljubljana štev. 10-351CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed  
estera: UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO.

## Močno udejstvovanje izvidnic na tuniški fronti

**Sovražnik izgubil 5 letal, 9 trgov, 30 motornih vozil in številno pehotno vojsko — Mornariško izvidniško letalo sestrelilo dva angleška lovca**

Glavni stan oboroženih sil je objavil 6. januarja naslednje 956. vojno poročilo:

Nadzorega pomembnega dogodka ni bilo dočka Sirtike.

Na tuniški fronti močno udejstvovanje izvidniških izvidniških patrulj. Nemški letali so sestrelili tri letala.

V borbah dne 3. t. m. je bilo razen že nemških ujetnikov odvzetih sovražnikov 9 novih, nekaj strojnega. Številno pehotno vojsko in 30 motornih vozil.

Šest bombarških so učinkovito napadli pristojna v skladischa v Alžiru. Bougieu in Derna.

Nemški letala so napadla Kairouan in Tunis. Med civilnim prebivalstvom so bili štiri mrtvi, šest ranjenih.

Nekaj hidroplan našega mornariškega izvidništva je med misijo nad zapadnim sredozemskim morjem ko sta ga napadla dva angleška lovca v ostrih dvobojih sestrelili oba in se vrnil na oporišče zadet ter enim ranjencem na krovu.

Rim, 6. jan. s. Mornariško izvidniško letalo, omenjeno v današnjem vojnem poročilu zaradi zmagovalne borbze z dvema protivnima lovecema sta pilotirala maresal Ambrogio Serri in narednik Garibaldi.

## Pietro Bonannini, junaški sestreljevalec sovražnih letal

**Operacijsko področje, 6. jan. s. Pietro Bonannini, 21letni letalec-strelec mornariškega izvidništva, je včeraj dosegel dve novi zmagi nad sovražnikom in s tem se sestrelil že 10 letal v borbah. Pietro Bonannini je Sardinec, doma iz Olbie v civilu je bil, kakor njegov oče, kolar. K letalsku je prišel kot prostovoljec. Bil je gojenec sole za specialiste, katero je zapustil kot strelec ter se udeležil letalskih operacij leta 1938 v Albaniji. Ob prizetku vojne je bil vpoklican ter takoj dodeljen neki izvidniški pomorski eskadrili. S svojim državnim dinamičnim temperamentom se je kmalu izkazal, kakor tudi s svojim nenevadnim borbenim duhom in svojim izredno strokovno veščino. Na njegovih prstih se svetlo že tri srebrne kolaine za vojaško hrabrost. Kot odščen poznavalec krovnega oropja se je kmalu izkazal kot neposrednejši strelec. Vedno ga imajo radi v letalu in njegova navzočnost je poseben privilegij, saj posadke, kateremu je podrejen,**

Prvo bojno akcijo je opravil ob prizetku vojne nad vzhodnim Sredozemskim morjem. Letalo, v katerem se je nahajal, je izvedelo veliko sovražno pomorsko skupino, v kateri je bila tudi nosilka letala "Ark Royal". To letalo je bilo več ur v stiku s sovražnikom na celu ostalih naših oddelkov, ki naj bi dosegli in zadeli važen pomorski cilj. Bonannini si je pridobil skupno z ostalimi članiki posadke ob tej prilikli bronasto kolajno za vojaško hrabrost.

Ko je bil premesčen na neko oporišče v srednjem Sredozemskem morju se je odreda Bonanninova odčela kariera sestreljevalca sovražnih letal. Dne 25. oktobra 1941. ko je bil hidroplan v katerem se je nahajal, v borbi s tremi sovražnimi loveci, te Bonannini sestreljal na njih, zadel vodno letalo patrulje ter pogradi v breg ostali dve letali, ki sta bili ponovno zadeli. Dne 13. decembra lani je v borbi z dvema Spitfirema enega sestrelil, drugega pa zadel. Teden dni kasneje, dne 20. decembra je v popadu s tremi Spitfiremi enega s prvim sestrelj zadel ter zrušil, ko pa je strajnica odpovedala, da je pogradi, za drugo lažje orope je ter se vrnil z njim na svoj prestol v začel sestreljati ter je zadel nadaljnji Spitfire, dočim se je tretji Spitfire zrušil in opustil borbo. Za ta nastop, v katerem je mladenič pokazal, toliko hladnokrvnosti, spremnosti in sposobnosti v sestreljanju,

Dne 1. maja 1942 je letalo, v katerem se je Bonannini nahajal na izv. dinstvu napadlo dvomotornik "Bristol Blenheim", ki pa je bil z nekaj dobrim merjenim sestrelj. 9. avgusta meseca je bil Bonannini zoper v spadaju z dvema Spitfirema. Eno od teh letal je bilo zadel, ter se je v plamenih zrušilo in je pri tem zadelo v drugo letalo, tako da sta oba Spitfire strmoglava v morje. Osmo letalo je sestrelj med izvidniškim kržarjenjem nad konvojem, ki je v prvih dneh novembra izkroval angloameriški ekspedicijski zbor v Alžiru.

Dne 11. novembra je Bonannini dosegel, kakor javlja današnje vojno poročilo, včeraj. Zgodaj zjutraj je motorni hidroplan, pripadajoč izvidniški eskadrili pomorstva, ki se nahaja na nekem oporišču v zapadnem Sredozemskem morju, oletel na izvidniški polet. Ko se je letalo usmerilo proti zapadu v smeri Balearen, ga je okrog 200 milij od sardiniske obale napadla patrulja težkih dvomotornih lovcev. Ob 0.10 je naš hidroplan dosegel strelni stik z obema angleškima letalom. Z nenavadno veščino in najvišjim napadnanim duhom je italijanska posadka odgovorila na sovražni napalj kljub okoliščinam, ki so bile očitno ugo. ne za sprotnike. Bonannini je s svojim oropejem zadel s prvimi strelji enega izmed obih dvomotornih letal, ki je takoj padlo v morje. Kmalu nato je bilo zadel še drugo letalo. Angleška posadka je hotela pobegniti, toda na več obvladala letala in aparat se je kmalu nato zrušil v morje.

Hrabri Bonannini je bil ranjen s kroglo iz sovražne strojnice v levo nogo. Vsi ostali člani posadke, lajški podporočnik opozvalec Alessandro Beotti, prvi pilot maresal Ambrogio Serri, drugi pilot višji narednik Garibaldi Spinnelli, strojnjačar Sorrento in telegrafist Solinas, s ostali nepoškodovani. S stojino dušo je Bonannini prosil Šef posadke, naj ne prekine leta zaradi rane, ki mu je bila zadana, tako da je hidroplan nadaljeval svoje križarjenje ko pa je strajnica redno vrnila na oporišče.

Po kratkem oddihu bo Bonannini, ki je dosegel zasljen rekor, kajti 10 sestreljnih sovražnih letal je že nadvise izredno podvzeten v slavo hrabrega strelnca, zoper opravljal svoje poslanstvo loveca v mornariškem izvidniškem letalstvu.

## Vsi sovražni napadi na vzhodni fronti odbiti

**Hude borbe v področju Dina — Sovražnik izgubil samo na donskem odseku 56 tankov — Dvajset sovjetskih letal sestreljenih**

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 6. jan. s. Nemško vrhovno poveljstvo je objavilo danes naslednje vojno poročilo:

Tudi včeraj so se nadaljevale v področju Dina z nespremenjeno silovitostjo, audi obrambne borbe. Sovjetski napadi so obi obditi. Sovražniku se bile zadane krvave izgube.

Ob tej prilici je neka okreplna divizija uničila 81 tankov. Operirajoč v protinapadu, je neki motorizirani polk grenadrijev uničil nadaljnje 25 sovjetskih tankov, kakor tudi dve bateriji in 22 protitankovskih topov.

Na neki drugi točki sta bila z nemško protitakcijsko razpršenje dva sovražna letala.

Letalstvo je delovalo proti oskrbovalnemu prometu in postojankam sovražnih let.

V srednjem odseku je bil obklopen in uničen sovražni oddelek konjenice.

Spinelli, šef posadke pa je bil ladjiški poročnik Alessandro Beotti. Oba sovražnika so zadele strelec Bonannini, ki je s tem sestreljil skupno doseg 10 letal.

Glavni stan italijanskih Obor ženih sil je objavil 5. januarja naslednje 955. vojno poročilo:

Na bojišču v Sirtiki je slabo vreme, ki trača še nadalje, tudi včeraj zelo otežkočalo delovanje na kopnem in v zraku.

V puščavskem pasu južne Libije se je povečal pritisak na naše prednje postojanke.

V Tunisu se nadaljuje utrjevanje postojank, ki so bile te dni zavzete. V b. jih 3. t. m. smo zajeli: pr. blizu 300 ujetnikov, med njimi 6 oficirjev. Z uspešnim naskočenjem na nekaj nemških napadnih skupin je učinkovito napadli pristojna v skladischa v Alžiru. Bougieu in Derna.

Nemški letali so napadla Kairouan in Tunis. Med civilnim prebivalstvom so bili štiri mrtvi, šest ranjenih.

Nekaj hidroplan našega mornariškega izvidništva je med misijo nad zapadnim sredozemskim morjem ko sta ga napadla dva britanski vojaki.

V živahnih spopadih je bilo sestreljenih 8 sovražnih letal 4 nadaljnja letala pa so nemški eskadri začeli na teh.

Našo letalstvo je v pretekli noči napadlo pristojna v skladischa v Alžiru.

Ena naša podmorjica se ni vrnila v svoje poročisce. Družine posadke so bile obvezne.

Lotalski napad na Lampedu zo ni povzročil občutne škode.

nju, mu je bila pododeljena prva srebrna komajna za vojaško hrabrost.

Dne 1. maja 1942 je letalo, v katerem se je Bonannini nahajal na izv. dinstvu napadlo dvomotornik "Bristol Blenheim", ki pa je bil z nekaj dobrim merjenim sestrelj. 9. avgusta meseca je bil Bonannini zoper v spadaju z dvema Spitfirema. Eno od teh letal je bilo zadel, ter se je v plamenih zrušilo in je pri tem zadelo v drugo letalo, tako da sta oba Spitfire strmoglava v morje. Osmo letalo je sestrelj med izvidniškim kržarjenjem nad konvojem, ki je v prvih dneh novembra izkroval angloameriški ekspedicijski zbor v Alžiru.

Dne 11. novembra je bil ranjen s kroglo iz sovražne strojnice v levo nogo. Vsi ostali člani posadke, lajški podporočnik opozvalec Alessandro Beotti, prvi pilot maresal Ambrogio Serri, drugi pilot višji narednik Garibaldi Spinnelli, strojnjačar Sorrento in telegrafist Solinas, s ostali nepoškodovani. S stojino dušo je Bonannini prosil Šef posadke, naj ne prekine leta zaradi rane, ki mu je bila zadana, tako da je hidroplan nadaljeval svoje križarjenje ko pa je strajnica redno vrnila na oporišče.

Po kratkem oddihu bo Bonannini, ki je dosegel zasljen rekor, kajti 10 sestreljnih sovražnih letal je že nadvise izredno podvzeten v slavo hrabrega strelnca, zoper opravljal svoje poslanstvo loveca v mornariškem izvidniškem letalstvu.

Hrabri Bonannini je bil ranjen s kroglo iz sovražne strojnice v levo nogo. Vsi ostali člani posadke, lajški podporočnik opozvalec Alessandro Beotti, prvi pilot maresal Ambrogio Serri, drugi pilot višji narednik Garibaldi Spinnelli, strojnjačar Sorrento in telegrafist Solinas, s ostali nepoškodovani. S stojino dušo je Bonannini prosil Šef posadke, naj ne prekine leta zaradi rane, ki mu je bila zadana, tako da je hidroplan nadaljeval svoje križarjenje ko pa je strajnica redno vrnila na oporišče.

Hrabri Bonannini je bil ranjen s kroglo iz sovražne strojnice v levo nogo. Vsi ostali člani posadke, lajški podporočnik opozvalec Alessandro Beotti, prvi pilot maresal Ambrogio Serri, drugi pilot višji narednik Garibaldi Spinnelli, strojnjačar Sorrento in telegrafist Solinas, s ostali nepoškodovani. S stojino dušo je Bonannini prosil Šef posadke, naj ne prekine leta zaradi rane, ki mu je bila zadana, tako da je hidroplan nadaljeval svoje križarjenje ko pa je strajnica redno vrnila na oporišče.

Hrabri Bonannini je bil ranjen s kroglo iz sovražne strojnice v levo nogo. Vsi ostali člani posadke, lajški podporočnik opozvalec Alessandro Beotti, prvi pilot maresal Ambrogio Serri, drugi pilot višji narednik Garibaldi Spinnelli, strojnjačar Sorrento in telegrafist Solinas, s ostali nepoškodovani. S stojino dušo je Bonannini prosil Šef posadke, naj ne prekine leta zaradi rane, ki mu je bila zadana, tako da je hidroplan nadaljeval svoje križarjenje ko pa je strajnica redno vrnila na oporišče.

Hrabri Bonannini je bil ranjen s kroglo iz sovražne strojnice v levo nogo. Vsi ostali člani posadke, lajški podporočnik opozvalec Alessandro Beotti, prvi pilot maresal Ambrogio Serri, drugi pilot višji narednik Garibaldi Spinnelli, strojnjačar Sorrento in telegrafist Solinas, s ostali nepoškodovani. S stojino dušo je Bonannini prosil Šef posadke, naj ne prekine leta zaradi rane, ki mu je bila zadana, tako da je hidroplan nadaljeval svoje križarjenje ko pa je strajnica redno vrnila na oporišče.

Hrabri Bonannini je bil ranjen s kroglo iz sovražne strojnice v levo nogo. Vsi ostali člani posadke, lajški podporočnik opozvalec Alessandro Beotti, prvi pilot maresal Ambrogio Serri, drugi pilot višji narednik Garibaldi Spinnelli, strojnjačar Sorrento in telegrafist Solinas, s ostali nepoškodovani. S stojino dušo je Bonannini prosil Šef posadke, naj ne prekine leta zaradi rane, ki mu je bila zadana, tako da je hidroplan nadaljeval svoje križarjenje ko pa je strajnica redno vrnila na oporišče.

Hrabri Bonannini je bil ranjen s kroglo iz sovražne strojnice v levo nogo. Vsi ostali člani posadke, lajški podporočnik opozvalec Alessandro Beotti, prvi pilot maresal Ambrogio Serri, drugi pilot višji narednik Garibaldi Spinnelli, strojnjačar Sorrento in telegrafist Solinas, s ostali nepoškodovani. S stojino dušo je Bonannini prosil Šef posadke, naj ne prekine leta zaradi rane, ki mu je bila zadana, tako da je hidroplan nadaljeval svoje križarjenje ko pa je strajnica redno vrnila na oporišče.

Hrabri Bonannini je bil ranjen s kroglo iz sovražne strojnice v levo nogo. Vsi ostali člani posadke, lajški podporočnik opozvalec Alessandro Beotti, prvi pilot maresal Ambrogio Serri, drugi pilot višji narednik Garibaldi Spinnelli, strojnjačar Sorrento in telegrafist Solinas, s ostali nepoškodovani. S stojino dušo je Bonannini prosil Šef posadke, naj ne prekine leta zaradi rane, ki mu je bila zadana, tako da je hidroplan nadaljeval svoje križarjenje ko pa je strajnica redno vrnila na oporišče.

Hrabri Bonannini je bil ranjen s kroglo iz sovražne strojnice v levo nogo. Vsi ostali člani posadke, lajški podporočnik opozvalec Alessandro Beotti, prvi pilot maresal Ambrogio Serri, drugi pilot višji narednik Garibaldi Spinnelli, strojnjačar Sorrento in telegrafist Solinas, s ostali nepoškodovani. S stojino dušo je Bonannini prosil Šef posadke, naj ne prekine leta zaradi rane, ki mu je bila zadana, tako da je hidroplan nadaljeval svoje križarjenje ko pa je strajnica redno vrnila na oporišče.

Hrabri Bonannini je bil ranjen s kroglo iz sovražne strojnice v levo nogo. Vsi ostali člani posadke, lajški podporočnik opozvalec Alessandro Beotti, prvi pilot maresal Ambrogio Serri, drugi pilot višji narednik Garibaldi Spinnelli, strojnjačar Sorrento in telegrafist Solinas, s ostali nepoškodovani. S stojino dušo je Bonannini prosil Šef posadke, naj ne prekine leta zaradi rane, ki mu je bila zadana, tako da je hidroplan nadaljeval svoje križarjenje ko pa je strajnica redno vrnila na oporišče.

Hrabri Bonannini je bil ranjen s kroglo iz sovražne strojnice v levo nogo. Vsi ostali člani posadke, lajški podporočnik opozvalec Alessandro Beotti, prvi pilot maresal Ambrogio Serri, drugi pilot višji narednik Garibaldi Spinnelli, strojnjačar Sorrento in telegrafist Solinas, s ostali nepoškodovani. S stojino dušo je Bonannini prosil Šef posadke, naj ne prekine leta zaradi rane, ki mu je bila zadana, tako da je hidroplan nadaljeval svoje križarjenje ko pa je strajnica redno vrnila na oporišče.

# Razpored poslov pri okrožnem sodišču za 1. 1943

Na oddelkih civilnopravnega poslovnega področja prinaša novi razpored nekaj osebnih sprememb

Ljubljana, 7. januarja.

Predsedništvo okrožnega sodišča v Ljubljani je z odobritvijo predsedništva apelačijskega sodišča izdalo ob koncu prejšnjega mesece nov razpored poslov pri okrožnem sodišču v Ljubljani za 1. 1943. V predsedništvu samem ostane vse pri starem. Vedno sodišča in posli sodne uprave so poverjeni predsedniku sos Adolfu Hudniku, ki ga nadomestuje po času najstarejši sodnik okrožnega sodišča. Upravitelj predsednište pisanje je ravnatelj zemljiške knjige Fr. Kustrin, njegov namestnik pa viš. pis. predstojnik Josip Miklč. Pisarni sta dodeljena zvančnik Josip Štucin in sedna služba Ignacij Galien in Andrej Lampe. Personalni senat, senat za upravne stvari in področno komisija sestavljajo naslednji sodniki: predsednik sos Adolf Hudnik, namestnik sos. Jurij Gregorc, ki je obenem tudi član skupnega sosa Ivanom Kraljem, njuna namestnika pa sta sos Alojzij Žigon in dr. Josip Sašel.

Poslovno področje I. oddelka tvorijo imovinsko pravni spori v vrednosti nad 11.400 lir in ostali spori po § 46 cpp. izvzemši t. 2. Za ta oddelki je določenih 3 sodnikov. Jih jih je bilo 9. Izpadli so sos. Valentijn Bildovec, dr. Edvard Vračko, Josip Baričevič in dr. Jakob Svet. Nanovo so uvrščeni sos. dr. Julij Felaher, Anton Sporn in dr. Boris Mihalič. Sodniki so razdeljeni na tri skupine. Prvi predseduje sos. dr. Josip Sašel in razpravlja zadeve s črkami C, C, E, F, N, R-Z ob sobotah v sobi št. 140. Drugi predseduje sos. dr. Boris Mihalič in razpravlja zadeve s črkami A, B, D, G, H-K, O, P ob sredah v sobi št. 112. Tretji predseduje sos. dr. Julij Felaher in razpravlja zadeve s črkami L, M in zakonske spore po § 46-2 cpp ob sobotah v sobi št. 112. Razen že imenovanih sodelujejo sos. Ferdinand Merala, dr. Jakob Svet, Valentijn Bildovec, dr. Fran Kotnik in dr. Aleksander Grobelnik.

Senatne stvari nepravdnega postopka rešuje 7 sodnikov, lani 8. Izpadli so sos. dr. Boris Mihalič, dr. Edvard Vračko in dr. Aleksander Grobelnik. Na novo sta uvrščeni sos. dr. Fran Kotnik in Anton Sporn. Predsednik senata, ki razpravlja o stvarstvu tečajev in prisilnih poravnav izven konkurza ter stvarne trgovine, je razpravljal petkih v sobotah v sobi št. 112. Razen že imenovanih sodelujejo sos. Ferdinand Merala, dr. Jakob Svet, Valentijn Bildovec, dr. Fran Kotnik in dr. Aleksander Grobelnik.

Imovinsko-pravne spore splošnega sodstva, ki jih rešuje sodnik poedinec, so določeni štirje sodniki, lani jih je bilo pet. Izpadli je sos. dr. Edvard Vračko. Vse razprave tega področja so v sobi št. 140 in sodijo: ob četrtkih sos. dr. Stanko Štrukelj zadeve s črkami A-H, ob sredah sos. Fran Gorečan zadeve s črkami I-L, ob petkih sos. dr. Leon Pompe zadeve s črkami M-D in prav tako ob petkih sos. Vinko Štrukelj zadeve s črkami S-Z. Sodnik poedinec in poročevalci za izvršilne stvari je kakor lani sos. Fran Gorečan, njegov namestnik pa sos. dr. Leon Pompe. Pisarno prvega oddelka upravlja viš. pis. ofic. Fran Tumpej, njegov namestnik je viš. pis. ofic. Anton Jager. V pisarni je zaposlena zvančnika Mara Polčeva.

Poslovne področje II. oddelka tvorijo spori v trgovinskih in rudniških stvareh ter iz menično v čekovno pravnih zahtevkov, ki spadajo pod senat. Za sojenje teh sporoč je določenih 5 sodnikov, poleg častnega sodnika, lani 7. Izpadli so sos. dr. Josip Sašel, Fran Gorečan in dr. Jakob Svet. Na novo je predsednik sos. Anton Sporn. Predsednik senata, ki je obenem prizvani senat za stvari iz § 541 cpp, je sos. dr. Edvard Vračko, njegov namestnik pa sos. dr. Boris Mihalič. Razprave so ob torkih v sobi št. 140. Razen že imenovanega sodelujejo sos. dr. Stanko Štrukelj in dr. Leon Pompe. Spore v trgovinskih stvareh, ki spadajo pred sodnika poedincem, sodijo isti kakor lani sos. Fran Gorečan, njegov namestnik pa sos. dr. Leon Pompe. Pisarno prvega oddelka upravlja viš. pis. ofic. Fran Tumpej, njegov namestnik je viš. pis. ofic. Anton Jager. V pisarni je zaposlena zvančnika Mara Polčeva.

Poslovne področje III. oddelka tvorijo spori v trgovinskih in rudniških stvareh ter iz menično v čekovno pravnih zahtevkov, ki spadajo pod senat. Za sojenje teh sporoč je določenih 5 sodnikov, poleg častnega sodnika, lani 7. Izpadli so sos. dr. Josip Sašel, Fran Gorečan in dr. Jakob Svet. Na novo je predsednik sos. Anton Sporn. Predsednik senata, ki je obenem prizvani senat za stvari iz § 541 cpp, je sos. dr. Edvard Vračko, njegov namestnik pa sos. dr. Boris Mihalič. Razprave so ob torkih v sobi št. 140. Razen že imenovanega sodelujejo sos. dr. Stanko Štrukelj, dr. Edvard Vračko, Fran Gorečan, dr. Jakob Svet, dr. Stanko Štrukelj, dr. Aleksander Grobelnik in dr. Leon Pompe. Sodnik poedinec in poročevalci za stvari trgovinskega in zadružnega registra je sos. Anton Sporn, njegov namestnik pa dr. Stanko Štrukelj. Sodnik poedinec in poročevalci za stvari nespornega postopka je prav tako sos. Anton Sporn, nadomestuje pa ga sos. Ferdinand Merala. Ustne vloge sprejema ob torkih v sobi št. 107 sos. Fran Gorečan (namestnik): Vinko Štrukelj, dr. Stanko Štrukelj in dr. Leon Pompe. Razen že imenovanega sodelujejo sos. dr. Stanko Štrukelj, dr. Aleksander Grobelnik in dr. Leon Pompe. Sodnik poedinec in poročevalci za stvari nespornega postopka je prav tako sos. Anton Sporn, njegov namestnik pa dr. Stanko Štrukelj. Upravitelj oddelkov pisarne je viš. pis. ofic. Anton Štrukelj, njegov namestnik pa viš. pis. ofic. Fran Tumpej.

Razporeditev poslov in razvrstitev sodnikov na kazenskih oddelkih in drugih poslovnih področjih, ki se spadajo v pristojnost okrožnega sodišča, objavimo prihodnji.

## Velički uspehi viških sadjarjev in vrtnarjev

Viška podružnica Sadarskega in vrtinarskega društva si je lani preskrbela mnogo priprav, med njimi tudi prenosno sušilnico

Ljubljana, 7. januarja.

Obenem zbori navadno niso posebno privlačni in so slab obiskani, zato smo bili včeraj tembolj prijetno prisenečeni na obenem zboru viške podružnice Sadarskega in vrtinarskega društva; v veliki učilnici viške ljudske šole so številni zborovalci težko našli dovolj prostora. Podružnica uživa lep ugled, kar se je izkazalo že v tem, da so se obenega zборa udeležili tudi odlični zastopniki: predsednik podružnice Josko Vavpotič je pozdravil naslednje zastopnike: zastopnika kmetijskega oddelka Višok, komisarata, podpredstnika osrednjega Sadarskega in vrtinarskega društva inšpektorja Fr. Kafola, zastopnico mestne občine inž. Mahkotovo, tajnikos osrednjega društva Fr. Skulja in predsednika SVD Ljubljana I. dr. Spiller-Muysa. Predsednik je zahvalil oblastem za podporo podružnici lani.

Včerajšnji obenem zbor je bil 17. redni in predsednik je lahko z veseljem ugotovil da se podružnici do zadnjega poslovnega leta ni posrečilo se nikdar dosegči tako lepih uspehov. Razmera so jih prislile, da so se dela opriljeli s tem večjo vremeno. Podružnica je opravila mnogo dela, kakršno je bilo včasih prepričljivo sumim posameznikom. Predvsem je skrbela, da je častito imelo dovolj skropiva, gnojil in semena. Priskrbila mu je mnogo semenskega krompirja in fižola pa tudi zelenjavni semeni.

Najlepši uspeh podružnice je pa nedvomno da je lani kupila prenosno sušilnico za sušenje sadja in zelenjave. Prizadevali so si, da bi sezidal veliko sadno sušilnico in so bili v tam namen že v dogovoru, da bi kupili v Rožni dolini zemljišče nekega izseljence, toda denar za kupino bi moral zbrati v tako kratkem času, da kapacija ni bila mogoča. Za začetek je pa manj žele prenosna sušilnica, ki je zelo koristna številnim članom, saj so od 1. avgusta do 26. oktobra nasušili okrog 4500 kg sadja in 150 kg zelenjave. Na dan lahko potute v tej sušilnici 50 do 70 kg sadja celino zelenjave, Clanstvo je takoj spoznalo velik

zadene in zelenjavne skodljivice. Letos so tudi dobro založeni: s sredstvi za zatrjanje skodljivcev, pa tudi z umetnimi gnojili. Zaljene so s kalijevim soljo, superfosfatom, kostno moko, apnenim slitorom, tobacnim prahom, živim apnom in raznimi škropivi. Podružnica ima za skopljenje sadnega dreva 8 nahrbnih in eno prevozno skopljenico.

Predsedniško poročilo je bilo tako izčrpno, da so ga drugi funkcionarji lahko izpolnili le z nekaj besedami. K lepim uspehom podružnice je čestital v menu kmetijskega oddelka V. sokega komisarata inž. Fr. Kafol te objubil vso nadaljnjo pomor oblasti marljivemu društvu. Zastopnica mestne občine ing. Mahkotova je izročila na Vičanom pozdrave župana generala Rupnika, ki bo prav tako podpiral nadaljnjo delo podružnice. Tovariske pozdrave je izrekel zborovalcem predsednik SVD podružnica Ljubljana I. dr. Spiller-Muys z željo, naj bi plemenita tekma med podružnicami prinesla čim več speha sadjarstvu in vrtnarstvu.

## Novi udarci razpršenim komunistom

Na Runarskem so izneli okoli 100 mrtvih — Profesor Anton Ovenc in bogoslovec Janez Hočevar žrtvi teristične roke

Ljubljana, 7. januarja

Borba proti komunistom se vztrajno nadaljuje. Kronika beleži ob božičnih praznikov do danes znova več udarcev, ki so jih prejeli teroristi, na svojih pohodih. Kmečki fantje se jim povsod postavljajo pogumno v bran in jim lažajo občutne izgube.

Tako poročajo, da so komunisti 23. decembra napadli veško stražo na Runarskem pri Blokah. Bilo jih je precej in so v začetku uspeli potisniti veško stražo v defenzivo. Fantje so se morali umakniti v cerkevni stolp, komunisti pa so se podali po vaških hišah, da bi nabrali primerne jedake. Posebna skupina pa je še naprej napadala cerkevni stolp. Bitka je trajala vso noč, vendar komunisti ni uspeli ob živali obrambi oblegancev, doseči začeljeni uspeh. Imeli so številne žrtve in ko so se začeli zjutraj ob 10 umikati, so jih našli 6 voz. Skupno je moral biti žrtev okoli 100 in je med njim itudi bataljonski poveljnik. Vaška straža je imela samo dve žrtvi. Pol komunističnega kroglo je obležal Stanko Marinkič, pri metanju bomb pa se je poškodoval Jože Ponikvar.

Fantje, ki jih zdaj tu, zdaj tam dobivajo komunisti, gotovo ne bodo ostale brez posledic na njihovo moč in razpoloženje. Proti komunistična akcija jim vztrajno škoduje

in tajniškega poročila (tajnik Fr. Marn) je razvidno, da je podružnica štela v začetku leta 227 članov; med letom jih je izstopilo 11, pristopilo pa 44, tako da je zdaj 260 članov. — Blagajnik A. Cata je poročal, da je podružnica imela lani 148.586.2 L denarnega prometa. Dohodki so znašali skupaj 76.573.76 L in izdatki 73.012 L, tako da presežek znaša 4.561.12 L. Čisto premoženje podružnice znaša 23.824.12 L. Vrednost inventarja je ocenjena na 18.817 L. Škropivi in gnojili pa na 11.520 L. Sušilnica je veljala 5000 L. — IV. Bevc je poročal kot revizor ter predlagal odboru razrešitev. Vsa poročila so bila soglasno sprejeta. Da je članstvo zadovoljno s starim odborom, se je pokazala tudi pri volitvah; sprememb ni bilo nobenih. Kot delegati za občni zbor centralne so bili izbrani vsi člani odbora podružnice. — Viška podružnica je lahko vzor vsem našim podružnicam Sadarskega in vrtinarskega društva in želimo, naj bi ostala tako delavna tudi v prihodnje.

## Oznake in značilna znamenja bankovcev nove izdaje

V Službenem listu 2. t. m. sta objavljena dva odkola ministra za finance o oznakah in značilnih znamenjih bankovcev nove izdaje. Prvi odkol se tiče bankovcev zavoda Banca d'Italia starega tipa po 100 lir in po 50 lir. Glede na novo izdajo teh bankovcev, ki jih izdela Državni poligrafni zavod je opuščen nastik dela matic (navedeni v besedilu ministarskih odkolov z dne 30. oktobra 1897 in 12. septembra 1898) in imajo ti bankovci na sprednji strani ob ponovenem desnem robu navedeno "Officina Carte Valori I. P. S. S." Na levem ponovenem robu sprednje strani pa je naveden datum tega odkola (7. dec. 1942/XXI).

Drugi odkol z dne 11. decembra 1942/XXI se tiče bankovcev spremenjenega tipa po 1000 lir in novi izdaji. Ti bankovci po 1000 lir spremenjenega tipa iz ministarskega odkola z dne 13. avgusta 1921, ki jih izdela Državni poligrafni zavod, imajo na sprednji strani na desnem ponovenem robu navedeno "Officina Carte Valori I. P. S. S."

## Beležnica

KOLENDAR

Danes: Četrtek, 7. januarja: Valentín.

DANASJE PRIREDITVE

Kino Matice: Carmela.

Kino Sloga: Med Hamburgom in Hašti.

Kino Union: Palaca ob jezeru.

Kino Moše: Kresna noč in Trgovec s sužnjami.

Razstava Mušič—Sedež—Zonič v Jakopičevem paviljonu.

## DEZURNE LEKARNE

Danes: Mr. Sušnik, Marijin trg 5, mr. Deu-Klanjšek, Cesta Arije Rea 4 in Bojnec ded., Cesta 29. oktobra 31.

## Iz pokrajine Trieste

Ponesrečenec, 69letna Alojzija Mandel, ki ulice Cuerrazzia v Triestu je padla po stopnicah in si zlomila lejivo v zapestju. 5letni pristanški čolnar Karol Janni si je pri delu na pristanšču zlomil desno nadlaktico. Oba sta bila prepeljana v triestinsko bolnišnico Kraljice Helene, kjer se zdravijo tudi 69letni uradnik Pompej Andreeta, 35letni Peter Vittoni, 33letni uradnik Balbo Ramaciotti in 29letni Livij Martignani, ki so bili ranjeni ob prilikl avtomobilskega karambola na cesti Parenzo. Razen tega so ponesrečili še 15letni Rulof Sosic iz Poggioareale del Carso (Villa Opicina), ki si je pri delu v delavnicu poškodoval desno oko, 21letni električar Orlando Marui iz San Dorliga, ki ima poškodbe na levi očnični, triletna Adriana Goglia, ki se je opokla po desni nogi, ter devetletni učenec Peter Novak, ki se je pri padcu pobil po glavi.

— Ljudsko gibanje v decembru. V Triestu je bilo v decembru 1942 skupno 130 poroč napram 119 v novembру, rojstev je bilo 264 napram 238 v novembetu, smrtnih primerov pa 407 napram 351 v novembetu. Dne 3. in 4. januarja pa je bilo v Triestu 12 rojstev, 27 smrtnih primerov in 17 poroč.

— Nova pridobitev Trieste. V preurejenih svetlih prostorih zavarovalnice Assuranzioni Generali na vogalu med palaco Portici di Chiozza ter ulico Carducci je bila otvorena sodobno urejena poslovnična nacionalne delovne banke (Banca Nazionale del Lavoro). Slovesni otvoritvi so prisostvovali odlični predstavniki Trieste prefek eksp. Tamburini, Zvezni podstajnik dr. Zoppolato kot zastopnik Zveznega talnika G. Spangara ter dr. Pagnini kot zastopnik prefektovnega komisarija.

— Smrt starih Triestincev. Te dni so umrli v Triestu 85letni Paskval Mota, 76letna Elizabetta Rabott v. Canoni, 76letna Marija Bertoc, 72letna Ana Kocijan Obersnel in 63letni Angel Bemporat.

## GLEDALIŠČE

DRAMA

Četrtek, 7. jan.: Ples v Trnovem. Red B. Petek, 8. jan.: ob 15: Vdova Rošlinka. Izven. Znižane cene od 12 lir navzdol.

OPERA

Četrtek, 7. jan.: ob 17: La Boheme. Red Cetrtek. Petek, 8. jan.: ob 17: Thais. Red A. Sobota, 9. jan.: ob 17: La Boheme. Red B

## Radio Ljubljana

ČETRTEK, 7. JANUARJA 1943-XXI

## Plačilo mezde za narodne praznike

V Službenem listu kos 103 od 23. XII 1942 je bila objavljena naredba Vis. komisariata, ki priznava delavcem nekrnjene prejemke za narodne praznike, in sicer:

1. Obletničko ustanovitev Rima (21. IV.)
2. Obletničko ustanovitev Imperija (9. V.)
3. Obletničko počitna na Rim (28. X.) in
4. Obletničko zmage (4. XI.)

Delavec, ki bi na enega navedenih dñ moral delati, dobi za ta dan od podjetja dvojno plačo; če pa na te dneve delo počiva, mu mora plačati podjetnik normalno plačo, ker kot bi bil.

Normalna plača priпадa delavcu tudi v primeru, da se načaja na enega navedenih dn in bošnjekom stane, ali ima dopust, ali pade tak dan na nedeljo ali praznik, ko delo sploh priva. Enako ima pravico na normalno mezzo za gornje dneve, čeprav

je morda doteden prost, ker dela v turusu. Enako imajo pravico na neokrnjeno mezzo delavke, ki so v bošnjekom stanezu zaradi nosečnosti ali poroda.

Zasebni nameščenci in delavci, ki prejemajo mesečno plačo ne ozirajo se na število delovnih dni v mesecu, imajo pravico na posebno doplačilo odgovarjajoče plači za gornje dneve, ako morajo po nalogu delodajalca na te dneve delati. Če pa so na gornje dneve prost, se smatra, da se prejeli izplačani normalno plačo že v svoji redni mesečni plači.

Naredba je obvezna že od 28. X. 1942 ter imajo delojemalc, ki so dne 28. X. 1942 in 4. XI. 1942 delali ali bili od dela zadržani iz enega gornjih razlogov, pravico na zgoraj navedeno mezzo.

## DNEVNE VESTI

— Na polju slave je padel na afriškem bojišču pohetni poročnik Karol Gherardini, star 30 let. Pokojnik je bil po rodu iz Rima. V vseh nalogah, ki so mu bile poverjene, se je izkazal odličnega borca.

— Izmena izrednega komisarja pri Hranilnicu in posojilnici v Kočevju. Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino je imenoval za izrednega komisarja pri Hranilnici in posojilnici za Kočevje fašista Umberto Tomsonija iz zavoda Casa di Risparmio Trieste. Njegova naloga je, izvesti likvidacijo tegega podjetja ob pomoči Hranilnice Ljubljanske pokrajine. Komisar prevzame iste posle tudi pri hranilnicah in posojilnicah v Cremosnjicah, Kočevski Reki, Stari Cerkvi, Spodnjem Logu in Starem Logu.

— Madžarsko odlikovanje italijanskemu novinaru. V nazobnosti vojaškega atašesa pri italijanskem poslanstvu v Budimpešti ter predstavnikov madžarskih vojaških oblastev je bilo izročeno italijanskemu novinarju Lambertu Sorrentinu, lopiskemu dnevniku »Tempo« na madžarskem bojišču, odlikovanje zvezde viteza sv. Stefana, v znak priznanja za izkazano hrabrost.

— Iz »Službenega listja«, »Službeni list za Ljubljansko pokrajino«, kos 1. z dne 2. januarja 1943-XXI, objavlja zakone in ukaze Kraljevine Italije: I. zakon z dne 13. novembra 1942-XXI, št. 1424. — Uzakonitev kr. ukaza z dne 7. maja 1942-XXI, št. 645, z določbami o odsvjajnih, ustanovnih in prenosnih pogodbah glede stvarnih pravic na nepreinčinah, ležičnih na ozemljih bivše kraljevine Jugoslavije. 2. Ministrski odlok z dne 7. decembra 1942-XXI. — Oznake in značilna znamenja bankovec po 100 lit in po 50 lit starega tipa nove izdaje. 3. Ministrski odlok z dne 11. decembra 1942-XXI. — Spremembe oznak in značilnih znamenj bankovec zavoda Banca d'Italia po 1000 lit, spremenjenega tipa nove izdaje; odločbo Visokega komisarja: izmena izrednega komisarja pri Hranilnici in posojilnici v Kočevju.

— Opozorilo delodajalecem. Vse delodajalec izven Ljubljane, ki so bili v preteklih mesecih zaradi višje cene pr morani prekiniti z obratovanjem in odpuščati svoje usluženice, pa jih zaradi izrednih prometnih razmer daleč še niso mogli odjaviti iz zavarovanja pri Zavodu za socialno zavarovanje odnosno pri njegovih poslovnihčnicah, vabilo, da to sedaj, ko je poštni promet pri mnogih poštnih uradih zoper obnovljen, po možnosti čimprej storiti, da se jim zavarovalni prispevki ne bodo zaračunavati na naprej. V primeru, da nimajo odjavnih tiskovin, naj delodajalec iz dela izstopišče usluženice odjavijo po dopisnici ter za vsakega usluženca posebej navedejo njegove točne osebne podatke in dan, kdaj je zadnjikrat delal. Te podatke naj občina s svojo štampljko tudi potrdi.

— Izpremenba primika. Visoki Komisariat za Ljubljansko pokrajino je dovolil na osnovi člena 18 zakona o osebnih imenih Vrtačnik Editi rojeni 7. junija 1936 v Ljubljani spremembu primika iz Vrtačnik v Meze v veljavnostjo od dneva objave v »Službenem listu«.

— Za mrtvoga proglašen. Okrožno sodišče v Ljubljani je uvelio postopanje, da se proglaši za mrtvoga Treclj Matija, rojen 7. februarja 1871 v Hrasah, pristojen v Smledniku, zidar, oženjen, stanujec v Ljubljani, Trnovo. Leta 1906. Je odšel v Ameriko, od koder je zadnjic pisal leta 1927.

— Zbirka zanimivih pisem znamenitega italijanskega slikarja. Ob prikliki 100letnici rojstva znamenitega italijanskega slikarja Ivana Boldinija, po rodu iz Ferrare, je podarila rodbina Segar, ki je bila vezana na osebo velikega slikarja po globokem prijateljstvu, mestnemu muzeju v Ferrari zelo dragoceno zbirko Bolinijevih pisem, ki so poseuno važna zaradi tega, ker se v njih razovedajo poučne politične sodbe iz časa, ko je slavni slikar živel v Parizu. Teh pisem je okoli 40 in so po večini naslovljena na slikarjevga brata Gaetana v letih od 1917 do 1930.

## Ženitev

### Mati

Mlad gospod je sklenil oženiti se. — Ženim se! — je dejal svoji materi. Mati je malo pomisila in zahtela. Potem si je pa skrbno obrisala solze, rekoč:

— Ali bo kaj prida? — Ne vem, je odgovoril sin.

— Ali ima vsaj balo? Za zakonsko življenje je potrebna posoda. Zdaj manjka to, zdaj zoper cno. Potrebno so žlice, noži, načinji ptiči. Vse je treba kupiti. Vse to sta ne mnogo denarja. Opremo salona bo treba čimnoviti, oguljena je že. Kupiti bo treba moderno spalnico. Ali ima kaj posteljnino? Si jo vprašala?

Vse je hotela vedeti mati, samo nekaj je pozabilo vprašati sina:

— Ali te tvoya bodoča žena ljubi?

### Prijateljica

— Ženim se! — je dejal svoji prijateljici. Ona je zadrhnala in preblela.

— Kaj pa jaz? — je vprašala.

— Poskuši pozabiti me!

— Zastrupila se bom! — je vzliknila vsa iz sebe.

— Če si me sploh kdaj ljubila, opusti mi sel na samorom!

— Jaz? Tebe? Smešno. Tvoj prijatelj Sergej je trikrat telefoniral. Jutri odpotujem z njim v Nico. — Po kratkem presled-

ku je pa vprašala:

— Ali je bogata?

— Pa še kako!

Prijateljici se je odvalil kamen od srca. — Mene je vsaj ljubil, ono drugo pa jemlje, ker mu je potreben denar. To me ne boli. Tudi prijateljica ni vprašala mladega gospoda:

— Ali te tvoja bodoča žena ljubi?

### Služkinja

— Ženim se! — je dejal gospod svoji služkinji.

— Kaj pa jaz, gospod, ali ostanem na svojem mestu ali pa naj si polščem drugo službo? — ju vprašala služkinja.

— Zakaj pa? Vi ostanete.

— Hvala, gospod. Opozoriti vas pa moram, da mi bo treba plačo zvišati, kajti ko pride gospa v hišo, bo več dela, poig tegu pa tudi več perila. Prosim sto lir več mesecne plače.

Niti prepostemu dekletu iz ljudstva ni prisko na misel vprašanje: — Ali te tvoya bodoča žena ljubi?

### Slučajni znanec

Slučajni znanec je imel prijazen obraz, ki je vzbujal simpatijo, že na prvi pogled. Ko ga je gospod, ki se je hotel oženiti, srečal na ulici, mu je ves srečen zaklical:

— Veste, ženim se!

Slučajni znanec ga je pogledal, zmajal z glavo in izgovoril eno samo beselo:

— Veste, ženim se!

Slučajni znanec ga je pogledal, zmajal z glavo in izgovoril eno samo beselo:

— Veste, ženim se!

Slučajni znanec ga je pogledal, zmajal z glavo in izgovoril eno samo beselo:

— Veste, ženim se!

Slučajni znanec ga je pogledal, zmajal z glavo in izgovoril eno samo beselo:

— Veste, ženim se!

Slučajni znanec ga je pogledal, zmajal z glavo in izgovoril eno samo beselo:

— Veste, ženim se!

Slučajni znanec ga je pogledal, zmajal z glavo in izgovoril eno samo beselo:

— Veste, ženim se!

Slučajni znanec ga je pogledal, zmajal z glavo in izgovoril eno samo beselo:

— Veste, ženim se!

Slučajni znanec ga je pogledal, zmajal z glavo in izgovoril eno samo beselo:

— Veste, ženim se!

Slučajni znanec ga je pogledal, zmajal z glavo in izgovoril eno samo beselo:

— Veste, ženim se!

Slučajni znanec ga je pogledal, zmajal z glavo in izgovoril eno samo beselo:

— Veste, ženim se!

Slučajni znanec ga je pogledal, zmajal z glavo in izgovoril eno samo beselo:

— Veste, ženim se!

Slučajni znanec ga je pogledal, zmajal z glavo in izgovoril eno samo beselo:

— Veste, ženim se!

Slučajni znanec ga je pogledal, zmajal z glavo in izgovoril eno samo beselo:

— Veste, ženim se!

Slučajni znanec ga je pogledal, zmajal z glavo in izgovoril eno samo beselo:

— Veste, ženim se!

Slučajni znanec ga je pogledal, zmajal z glavo in izgovoril eno samo beselo:

— Veste, ženim se!

Slučajni znanec ga je pogledal, zmajal z glavo in izgovoril eno samo beselo:

— Veste, ženim se!

Slučajni znanec ga je pogledal, zmajal z glavo in izgovoril eno samo beselo:

— Veste, ženim se!

Slučajni znanec ga je pogledal, zmajal z glavo in izgovoril eno samo beselo:

— Veste, ženim se!

Slučajni znanec ga je pogledal, zmajal z glavo in izgovoril eno samo beselo:

— Veste, ženim se!

Slučajni znanec ga je pogledal, zmajal z glavo in izgovoril eno samo beselo:

— Veste, ženim se!

Slučajni znanec ga je pogledal, zmajal z glavo in izgovoril eno samo beselo:

— Veste, ženim se!

Slučajni znanec ga je pogledal, zmajal z glavo in izgovoril eno samo beselo:

— Veste, ženim se!

Slučajni znanec ga je pogledal, zmajal z glavo in izgovoril eno samo beselo:

— Veste, ženim se!

Slučajni znanec ga je pogledal, zmajal z glavo in izgovoril eno samo beselo:

— Veste, ženim se!

Slučajni znanec ga je pogledal, zmajal z glavo in izgovoril eno samo beselo:

— Veste, ženim se!

Slučajni znanec ga je pogledal, zmajal z glavo in izgovoril eno samo beselo:

— Veste, ženim se!

Slučajni znanec ga je pogledal, zmajal z glavo in izgovoril eno samo beselo:

— Veste, ženim se!

Slučajni znanec ga je pogledal, zmajal z glavo in izgovoril eno samo beselo:

— Veste, ženim se!

Slučajni znanec ga je pogledal, zmajal z glavo in izgovoril eno samo beselo:

— Veste, ženim se!

Slučajni znanec ga je

# Poživila pospešujejo delavnost prebavnih žlez

**in budijo tek — Redilnih snovi ne vsebujejo — Prekomerna uporaba je škodljiva,  
ker uničuje živčevje**

Ljubljana, 7. januarja  
S kuhanjem, pečenjem ali curenjem pravimo vsa živila v tako stanju, da se za organizem našega telesa sprejemljiva in primerna. Rastlinska hrana uživamo celo pogosto v naravnem stanju. Vendar je naš organizem mnogo bolj občutljiv, kar na primer stroj. Ni navaden mehan zem. Prebavni organi so v tesni zvezi z zel občutljivim sistemom všken: z živčevjem. Prebavne žlezze se ne zadovoljujejo s preposto funkcijo pretvarjanja sprejetih hrane v stanje, ki je primerno, da jo vrška organizem vase. Prebavni organi zahtevajo nekaj tudi zase. Svoj pečat dajejo hrani tudi zahteve okusa.

Zato ne smemo pri pravljivanju hrane računati samo s hraničnimi snovmi, temveč tudi s tako imenovanimi poživili.

## Vloga in vrsta poživil

Po vsem tem, kar smo že v izvedu zapisali, že približno vemo kaj so poživila. Gre za snovi, ki zboljšujejo okusnost naše hrane in pospešujejo tek. Druga poživila z pet dražijo živčevje in vplivajo na delavnost prebavnih žlez. Tretja pa učinkujejo zredno dražljivo, točljivo in opojno. Eve to je glavna vloga vseh poživil.

Vsekakor je ne smemo podcenjevati. Pa še nekaj je važno. Poživila so dvorenje mrež. Njihovega učinka ni mogoče stopnjavati tako, da bi z večanjem koliko, ki jih dojavimo hrani, zagotovo dosegli smrter. Uporabljana preko doljene mere se iznenavijo svoji koristni vlogi. Prekomerna ruporava poživil je škodljiva. Otvira prebavo in uničuje živčevje. To si morajo gospodarje dobro zapomniti. Če kje je gotovo pri uporabi poživil na mestu prava mera!

Med poživila prištevamo kis, dišave ali začimbe, čaj, kakao, čokolado, kavo, alkoholne in brezalkoholne pijsake. Iz tega obširnega poglavja poživil se bomo v tem članku počitali samo z najmanj znanimi in najmanj upoštevanimi to je dišavami ali začimbami s poštenim ozirom na dišavna želišča. Kti rastejo pri nas, ki so pa premaite upoštevana. Pri tem se bomo v glavnem ostanjali na izvajanja Mr Adeline Zuhkoeve v njenem te dñi izšlem »Hraneslovju«.

## Dišave ali začimbe

Surovine za ta poživila so nekatere domače in tuje rastline, ki vsebujejo precejšnjo količino eteričnega olja, močen vonj in okus. Zato so še posebne primerne za izboljšanje okusa, pospeševanja teka in prebave. Ti dodatki pa lahko učinkujejo tudi drugače. Manj prijetno in koristno. Če jih ne uporabljamo zmerno, dražijo sluznice, nasprutijo delu fermentov in zmanjšujejo porabo beljakovin. Skudovito tudi živčevju.

Vsak gospodinja se mora pri uporabi začimb zavedati, da mora z njimi okus jedil predvsem izboljšati, nikakor pa ne predragičati. Kljub uporabi dišav mora se vedno obvladati jed prvotni okus pravljene hrane.

## Dišave z našega vrtu

Naše gospodinje uporabljajo pri svoji kuhi glede na izvor dve vrsti dišav: take, ki zrasajo v njih pravljivo za uporabo pri nas, ki jih lahko pridelamo sami na naših vrtovih, in take, ki jih kupujejo uvozene iz tujine pri trgovcih.

D Številnih zelišč zrasa pri nas zelo mnogo. Stevilne med nimi pa pri naših gospodinjih še nimajo prave cene in se podcenjujejo. Naše gospodinje cenijo med domačimi dišavnicami in začimbami predvsem čebulo, česen, por in drobnjak. Čebula vsebuje mnogo eteričnega olja in nekoliko žvepla. Česen se uporablja kot dišavica, por in drobnjak tudi za omake in prikuhe.

Manj znana in uporabljana so dišavna zelišča, ki imajo zelo prijeten okus in vonj. Važno je, da tudi v večjih množinah niso škodljiva našemu organizmu. Ker z njimi veliki težav pri pridelovanju, bi jim moral naši vojni vrtnarji posvetiti ved poznosti. Ob priložnosti bomo se posebej opozorili naanje, zlasti glede pogojev pridelovanja.

Najvažnejše dišavnice, ki uspevajo pri nas, so: borber, timijan, majoren, štraj, pehtran, meta, melisa, žajbelj, zeleni petršili, kodrasta meta, krebuljica, rman in Janež, kumna in kiper.

Borber, timijan, majoren in štraj uporabljamo pri obarah, postnih juhah, sploh počitnih jedeh. Pehtran, meta in melisa pri pečki strukljek. Pehtran tudi pri izdelovanju pehtranovega kesa. Za zeleno juho pridejo v poštev zeleni petršili, kodrasta meta, krebuljica, melisa, pehtran, rman in majoren. Janež in kumna, to je njuna mocno dščeta posušena semena, uporabljamo

pri peki kruha in raznih drugih jedilih. Ko per rabimo končno pri vlaganju kumar in pravljivanju omake.

## Tuje dišave

Tuji dišave je v normalnih časih naprodaj več vrst. Med njimi omenjam poper, paprika, piment, klinčke ali nagejne žbice, vanilijo, cimet, muškatov cvet in muškatov oreh, ingver, zafran, kapre, lauor in pasteto dišavo.

Največ je prva pridelava v Vzhodni Indiji. V prometu je bila v črni poper. Razliko je samo v dozorelosti. Črni poper so nedozore na soncu posušene jagode, beli poper pa pop in sonca dozorene jagode, iste rastline. Okus mu daje ostro eterično olje. Priporoča se zmerna uporaba popra.

Paprika bi mogli pristeti med domače dišavnice, ker uspeva tudi pri nas. Vendar je rastla na mnoga bolj uspešna v južnem Evropi, kjer jo pridelajo tolik, da jo izvajajo kot industrijsko blago. Pekči okus daje paprika alkaloid, ki ga vsebuje strok. Često je močajo s koruzno moko, z zlepšenim hroščevskim skorjo pa tudi s prahom iz pečete. Ker je zelo ostra, je uporabljajo previdno. Piment so jagde drevesa, ki raste v tropskih deželjih. Je priljubljena dišava v načinu zdravila. Ima zelo močen vonj in se uporablja pri mesnih in močnatih jediljih.

Vanilija je posušeni strok vanilije. Raste v Mehiki, na Javi, Cejklju in Madagaskarju. V kuhinji se uporablja kot dišava pri raznih močnatih jedilih. Vanilijnim sladkor je umetno narejen vanillin iz premogovega katrana pomešan s sladkorjem. Cimet je posušena skorja cimetovega grma. Prodaja ga celega in zmlečeta. Celega dodamo sadju in v'nu zmlečeta po mlečnem in močnatem jedem. Muškatov cvet in oreh pridobivanje z drevesa, ki raste na Molukskih v tropičnih krajinah. Oba vsebujejo dščete eterično olje. Dajejo ju v juhu in obaro. Ingver so korenine rastline Zingiber, ki raste v Vzhodni Indiji. Večinoma ga rabijo v zdravilstvu.

Priprava začrta uvažajo iz Francije. Vsebuje poleg olja še barvilo. V kuhinji se uporablja za barvanje jedil. Domaća začrta je manj izdaten. Kapre so cvetni popki grma, ki raste na obrežju Sredozemskega morja. Ko na soncu ovencajo, jih vlagajo v slan kis ali kuhinjsko sol. Rabijo se za omake in prigrizke. Lavr je splošno znan. Drevje ali grm rasteta v južnejših delih Primorja. Pastetna dišava pa je narejena iz klinčkov, paprike, lavrja, majerona in belega popra. Tako pastetno dišavo lahko napravimo tudi sami.

Klinčki ali nagejne žbice so posušeni cvetni popki vedno zelenega klinčkevega drevesa. Raste na otoku v Indijskem oceanu in se uporablja pri mesnih vonjih.

Človek čez več milijonov let

## kakor si ga zamišlja bujna človeška domišljija

Odkar je naravoslovje vključilo v okvir proučevanja naravnega razvoja tudi človeškega, ki se je prej nekako odtegalo biološkim zakonom, so že mnogi ugibali in navedovali, kakšen bo kinec v daljini bodočnosti. Če ne računamo s tisoči, temveč in ljudi let, ima domišljijo v tem pogledu pač s široko polje. Ljudje, ki si zamišljajo čudežnega človeka daljne bodočnosti, prihajajo do svojih domov na podlagi prazstarih okostnjakov, po katerih lahko spoznamo, da se je človek v dolgih tisočletjih znatno izpremenil. Tako so se m'no počevali, možgani pa tudi sicer imamo več znakov, ki nam kažejo, kaj se bo zgodilo s človekom v prihodnjih tisočih ali milijonih let. Dokazati se da, da je človeško telo vedno manj proračeno s kocinami. Človeški zobje postajajo vedno manjši in šibkejši. Že zdaj se dobro vidi razlik med primitivnim zamorskim plemem, pri katerih imajo ljudje še 36 zob, dočim jih ima kulturni človek samo še 32. Razvoj tako zvanega »zoba modrosti« stalno nastavlja.

Pod vplivom radijskih valov se pojavlja-

to. Klinčki močno diše, imajo žgoč okus. Vsebujejo mnogo eteričnega olja. Potvarjajo jih tako, da jih močajo s peclj. Ki vsebujejo manj eteričnega olja. Stolčene klinčke potvarjajo na razne načine. Najboljše je, če cele klinčke močimo dočasno. Uporabljamo jih pri mesnih, močnatih in sadnih jediljih.

Vanilija je posušeni strok vanilije. Raste v Mehiki, na Javi, Cejklju in Madagaskarju. V kuhinji se uporablja kot dišava pri raznih močnatih jedilih. Vanilijnim sladkor je umetno narejen vanillin iz premogovega katrana pomešan s sladkorjem. Cimet je posušena skorja cimetovega grma. Prodaja ga celega in zmlečeta. Celega dodamo sadju in v'nu zmlečeta po mlečnem in močnatem jedem. Muškatov cvet in oreh pridobivanje z drevesa, ki raste na Molukskih v tropičnih krajinah. Oba vsebujejo dščete eterično olje. Dajejo ju v juhu in obaro. Ingver so korenine rastline Zingiber, ki raste v Vzhodni Indiji. Večinoma ga rabijo v zdravilstvu.

Priprava začrta uvažajo iz Francije. Vsebuje poleg olja še barvilo. V kuhinji se uporablja za barvanje jedil. Domaća začrta je manj izdaten. Kapre so cvetni popki grma, ki raste na obrežju Sredozemskega morja. Ko na soncu ovencajo, jih vlagajo v slan kis ali kuhinjsko sol. Rabijo se za omake in prigrizke. Lavr je splošno znan. Drevje ali grm rasteta v južnejših delih Primorja. Pastetna dišava pa je narejena iz klinčkov, paprike, lavrja, majerona in belega popra. Tako pastetno dišavo lahko napravimo tudi sami.

Klinčki ali nagejne žbice so posušeni cvetni popki vedno zelenega klinčkevega drevesa. Raste na otoku v Indijskem oceanu in se uporablja pri mesnih vonjih.

Človek čez več milijonov let

## kakor si ga zamišlja bujna človeška domišljija

jo pri nekaterih ljudeh živčne motnje. Ljudje očiv dnevno organci, občutijo te valove, čeprav sicer človek nima čuta za električne pojave, kakor ga imajo mnogi živali, recimo žuželke. Nekateri učenjaki menijo, da je sistem živčevja v b'stu biološka oblikacija električnih pojavor.

Tako nastane počloma v bujni človeški domišljiji človek daljne bodočnosti, prihajajo do svojih domov na podlagi prazstarih okostnjakov, po katerih lahko spoznamo, da se je človek v dolgih tisočletjih znatno izpremenil. Tako so se m'no počevali, možgani pa tudi sicer imamo več znakov, ki nam kažejo, kaj se bo zgodilo s človekom v prihodnjih tisočih ali milijonih let. Dokazati se da, da je človeško telo vedno manj proračeno s kocinami. Človeški zobje postajajo vedno manjši in šibkejši. Že zdaj se dobro vidi razlik med primitivnim zamorskim plemem, pri katerih imajo ljudje še 36 zob, dočim jih ima kulturni človek samo še 32. Razvoj tako zvanega »zoba modrosti« stalno nastavlja.

Takoj počloma v bujni človeški domišljiji človek daljne bodočnosti, prihajajo do svojih domov na podlagi prazstarih okostnjakov, po katerih lahko spoznamo, da se je človek v dolgih tisočletjih znatno izpremenil. Tako so se m'no počevali, možgani pa tudi sicer imamo več znakov, ki nam kažejo, kaj se bo zgodilo s človekom v prihodnjih tisočih ali milijonih let. Dokazati se da, da je človeško telo vedno manj proračeno s kocinami. Človeški zobje postajajo vedno manjši in šibkejši. Že zdaj se dobro vidi razlik med primitivnim zamorskim plemem, pri katerih imajo ljudje še 36 zob, dočim jih ima kulturni človek samo še 32. Razvoj tako zvanega »zoba modrosti« stalno nastavlja.

Takoj počloma v bujni človeški domišljiji človek daljne bodočnosti, prihajajo do svojih domov na podlagi prazstarih okostnjakov, po katerih lahko spoznamo, da se je človek v dolgih tisočletjih znatno izpremenil. Tako so se m'no počevali, možgani pa tudi sicer imamo več znakov, ki nam kažejo, kaj se bo zgodilo s človekom v prihodnjih tisočih ali milijonih let. Dokazati se da, da je človeško telo vedno manj proračeno s kocinami. Človeški zobje postajajo vedno manjši in šibkejši. Že zdaj se dobro vidi razlik med primitivnim zamorskim plemem, pri katerih imajo ljudje še 36 zob, dočim jih ima kulturni človek samo še 32. Razvoj tako zvanega »zoba modrosti« stalno nastavlja.

Takoj počloma v bujni človeški domišljiji človek daljne bodočnosti, prihajajo do svojih domov na podlagi prazstarih okostnjakov, po katerih lahko spoznamo, da se je človek v dolgih tisočletjih znatno izpremenil. Tako so se m'no počevali, možgani pa tudi sicer imamo več znakov, ki nam kažejo, kaj se bo zgodilo s človekom v prihodnjih tisočih ali milijonih let. Dokazati se da, da je človeško telo vedno manj proračeno s kocinami. Človeški zobje postajajo vedno manjši in šibkejši. Že zdaj se dobro vidi razlik med primitivnim zamorskim plemem, pri katerih imajo ljudje še 36 zob, dočim jih ima kulturni človek samo še 32. Razvoj tako zvanega »zoba modrosti« stalno nastavlja.

Takoj počloma v bujni človeški domišljiji človek daljne bodočnosti, prihajajo do svojih domov na podlagi prazstarih okostnjakov, po katerih lahko spoznamo, da se je človek v dolgih tisočletjih znatno izpremenil. Tako so se m'no počevali, možgani pa tudi sicer imamo več znakov, ki nam kažejo, kaj se bo zgodilo s človekom v prihodnjih tisočih ali milijonih let. Dokazati se da, da je človeško telo vedno manj proračeno s kocinami. Človeški zobje postajajo vedno manjši in šibkejši. Že zdaj se dobro vidi razlik med primitivnim zamorskim plemem, pri katerih imajo ljudje še 36 zob, dočim jih ima kulturni človek samo še 32. Razvoj tako zvanega »zoba modrosti« stalno nastavlja.

Takoj počloma v bujni človeški domišljiji človek daljne bodočnosti, prihajajo do svojih domov na podlagi prazstarih okostnjakov, po katerih lahko spoznamo, da se je človek v dolgih tisočletjih znatno izpremenil. Tako so se m'no počevali, možgani pa tudi sicer imamo več znakov, ki nam kažejo, kaj se bo zgodilo s človekom v prihodnjih tisočih ali milijonih let. Dokazati se da, da je človeško telo vedno manj proračeno s kocinami. Človeški zobje postajajo vedno manjši in šibkejši. Že zdaj se dobro vidi razlik med primitivnim zamorskim plemem, pri katerih imajo ljudje še 36 zob, dočim jih ima kulturni človek samo še 32. Razvoj tako zvanega »zoba modrosti« stalno nastavlja.

Takoj počloma v bujni človeški domišljiji človek daljne bodočnosti, prihajajo do svojih domov na podlagi prazstarih okostnjakov, po katerih lahko spoznamo, da se je človek v dolgih tisočletjih znatno izpremenil. Tako so se m'no počevali, možgani pa tudi sicer imamo več znakov, ki nam kažejo, kaj se bo zgodilo s človekom v prihodnjih tisočih ali milijonih let. Dokazati se da, da je človeško telo vedno manj proračeno s kocinami. Človeški zobje postajajo vedno manjši in šibkejši. Že zdaj se dobro vidi razlik med primitivnim zamorskim plemem, pri katerih imajo ljudje še 36 zob, dočim jih ima kulturni človek samo še 32. Razvoj tako zvanega »zoba modrosti« stalno nastavlja.

Takoj počloma v bujni človeški domišljiji človek daljne bodočnosti, prihajajo do svojih domov na podlagi prazstarih okostnjakov, po katerih lahko spoznamo, da se je človek v dolgih tisočletjih znatno izpremenil. Tako so se m'no počevali, možgani pa tudi sicer imamo več znakov, ki nam kažejo, kaj se bo zgodilo s človekom v prihodnjih tisočih ali milijonih let. Dokazati se da, da je človeško telo vedno manj proračeno s kocinami. Človeški zobje postajajo vedno manjši in šibkejši. Že zdaj se dobro vidi razlik med primitivnim zamorskim plemem, pri katerih imajo ljudje še 36 zob, dočim jih ima kulturni človek samo še